

Н.М. ХОЛОД

СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ

Методичні поради та плани практичних занять для викладачів
і студентів спеціальності “Економічна теорія”
та інших спеціальностей

Львів – 2004

Рекомендовано кафедрою економічної теорії економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

Автор–укладач: доц. Холод Назар Миронович

Сучасні економічні системи: Методичні поради та плани практичних занять для викладачів і студентів спеціальності «Економічна теорія» та інших спеціальностей / Холод Н.М. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2003.

Дані методичні поради доступні з мережі Internet
www.franko.lviv.ua/faculty/econom/economics

Рецензенти:

професор кафедри економічної теорії
Львівського національного університету імені Івана Франка
Панчишин Степан Михайлович,

доцент кафедри економічної теорії
Львівського національного університету імені Івана Франка
Грабинська Ірина Володимирівна

Пропоновані матеріали покликані допомогти студентам організувати самостійну роботу під час підготовки до практичних занять з курсу «Сучасні економічні системи». До цих матеріалів включено плани практичних занять, рекомендовану літературу, запитання та завдання. Пропонується також перелік питань для іспиту.

Для студентів спеціальності «Економічна теорія» та інших спеціальностей економічних факультетів

© Холод Н.М., 2003

Основна література для вивчення курсу „Сучасні економічні системи”

- *Бальцерович Лешек*. Свобода і розвиток. Економія вільного ринку / Пер. з польської. – Львів, Бібліотека журналу “І”, 2000. – 332 с. – <http://www.ji-magazine.lviv.ua/ji-library/balcerowycz/balc-kn.htm> – CD *
- *Гаврилишин Б.* Дорогоговкази в майбутнє / Пер. з англ. – К.: Основи, 1993. – 238 с.
- *Грабинський І.* Сучасні економічні системи: Навчальний посібник. – Львів: Інтереко, 1997.
- *Кульчицький Б.В.* Економічні системи суспільства: теорія, методологія, типологізація. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2003. – 352 с.
- *Шніцер М.* Порівняння економічних систем: Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – 519 с.
- *Майєр Джеральд М., Раух Джемс Е., Філіпенко Антон.* Основні проблеми економіки розвитку. – К.: Либідь, 2003. – 688 с.
- *Економіка зарубіжних країн: Підручник.* – 2-ге вид. / А. Філіпенко, В. Вергун, І. Бураківський та ін. – К.: Либідь, 1998. – 416 с.
- *Уроки реформ. За матеріалами міжнар. конф./* Пер з англ. – К.: Основи, 1995. – 219 с.
- *Жаліло Я. А.* Економічна стратегія держави у нестабільних ринкових економічних системах. Монографія. – К.: НІСД, 1998. – 144 с. – (Сер. „Економічні стратегії”; Вип. 6). <http://www.niss.gov.ua/book/jalilo/index.htm> – CD
- *Carson Richard L.* Comparative Economic Systems: Market and State in Economic Systems. Volume I. Market and State in Economic Systems. 2-nd ed. – M.E.Sharpe, Inc., 1998 – 268 p.
- *Carson Richard L.* Comparative Economic Systems: Market and State in Economic Systems. Volume II. Transition and Capitalist Alternatives. 2-nd ed. – M.E.Sharpe, Inc., 1998 – 454 p.

* – CD – даний ресурс знаходиться на компакт-диску, який містить матеріали для підготовки до семінарських занять.

Ресурси комп’ютерної мережі Internet

- Світовий банк www.worldbank.org
- World Development Report – www.worldbank.org/wdr
- Програма розвитку ООН – www.undp.org
- Human Development Index – www.undp.org
- The Index of Economic Freedom – www.heritage.org
- The Corruption Perceptions Index – <http://www.transparency.org/>
- Європейський Союз – <http://europa.eu.int>
- Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua
- Економічна теорія он-лайн – www.economicus.ru
- Західні ЗМІ про стан світової економіки – www.worldeconomy.ru
- Країни світу – www.krugosvet.ru
- Інститут перехідної економіки – www.nit.ru
- Журнал “Проблемы теории и практики управления” (ПТПУ) – www.ptpu.ru

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО–МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Тема 1. ТЕОРЕТИКО–МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

1. Економічні системи як спосіб організації національної економіки:
 - а) поняття економічної системи;
 - б) основні елементи економічної системи.
2. Підходи до типізації економічних систем:
 - а) підхід “цінності суспільства та тип політичного правління”;
 - б) підхід “продуктивні сили та виробничі відносини”;
 - в) інші способи типізації економічних систем.
3. Методологічні оцінки порівняння економічних систем:
 - а) економічне зростання;
 - б) ефективність;
 - в) розподіл доходів;
 - г) макроекономічна стабільність;
 - д) неекономічні показники розвитку економічної системи;
 - е) життєздатність економічної системи.

Література

1. *Бальцерович Лешек*. Свобода і розвиток. Економія вільного ринку / Пер. з польської. – Львів: Бібліотека журналу “І”, 2000. – С. 43–158. – <http://www.ji-magazine.lviv.ua/ji-library/balcerowycz/balc-kn.htm> – **CD**.
2. *Гаврилишин Б.* Дороговкази в майбутнє / Пер. з англ. – К: Основи. – 238 с.
3. *Грабинський І.* Сучасні економічні системи: Навчальний посібник. – Львів: Інтереко, 1997. – С. 8–73.
4. Економічна теорія: Макро– та мікроекономіка: Навч. посіб / За ред. З.Г. Ватаманюка та С.М. Панчишина. – К.: Альтернативи, 2001. – С. 46–70.
5. *Платонова Е.* Экономические системы и их трансформация // МЭиМО. – 1998. – №7. – С. 30–41.
6. *Елемесов Р. Е.* "Смешанная экономика" и проблемы классификации и трансформации экономических систем – **CD**.
7. *Шніцер М.* Порівняння економічних систем: Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 22–30.
8. *Вебер Макс.* Протестантська етика і дух капіталізму. – К.: Основи, 1994. – 261 с.

Запитання і завдання

1. Дайте визначення економічної системи.
2. Які є основні елементи будь-якої економічної системи?
3. Які ви знаєте підходи до класифікації економічних систем?
4. Як впливають цінності суспільства на формування економічної системи?
5. Які є можливості і обмеження для порівнянь економічних систем різних країн?
6. Які цілі може ставити перед собою держава, будуючи економічну систему?

Тема 2. ТЕОРІЇ ЕВОЛЮЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

1. Соціалістичні ідеї трансформації економічної системи:
 - а) християнський соціалізм;
 - б) домарксовий соціалізм;
 - в) марксизм.
2. Ранні теорії еволюції економічних систем:
 - а) Торстейн Веблен;
 - б) Йозеф Шумпетер.
3. Сучасні теорії еволюції економічних систем:
 - а) теорія “корпоративної економіки”;
 - б) теорія конвергенції;
 - в) теорії науково–технічної революції. Постіндустріальне суспільство.
4. Погляди українських вчених щодо зміни економічної системи:
 - а) погляди М. Драгоманова;
 - б) соціально–економічний ідеал І. Франка;
 - в) погляди М. Туган–Барановського.

Література

1. История экономических учений: (современный этап): Учебник / Под общ. ред. А.Г. Худокормова. – М.: ИНФРА–М, 1998. – С. 480–515.
2. Утопический социализм: Хрестоматия / Общ. ред. А.И. Володина. – М.: Политиздат, 1982. – 512 с.
3. *Шумпетер, Йозеф А.* Капіталізм, соціалізм, демократія / Пер. з англ. – К. : Основи, 1995. – 528 с.– www.economicus.ru. – **CD**.
4. *Шніцер М.* Порівняння економічних систем: Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 30–33.
5. *Злупко С. М.* Іван Франко – економіст. – Львів: МП «Слово», 1992. – 208 с.
6. *Злупко С. М.* Михайло Туган–Барановський. – український економіст світової слави. – Львів: Каменяр, 1993.– 192 с.
7. *Туган–Барановський М. И.* Социализм как позитивное учение. У кн. К лучшему будущему. Сборник социально–философских произведений. – М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 1996. – 528 с.
8. *Хайек Ф. А. фон.* Дорога к рабству: Пер с англ./ Предисл. Н.Я. Петракова. – М.: Экономика, 1992. – 176 с.
9. *Хайек Фридрих Август фон.* Пагубная самонадеятельность. Ошибки социализма. – Пер с англ.– М.: Изд–во «Новости» при участии изд–ва «Catallaxu», 1992. – 304 с.
10. *Евстигнеева Л., Евстигнеев Р.* Второе дыхание теории конвергенции // Вопросы экономики. – 1999. – №4. – С. 44–60.

Запитання і завдання

1. Які теорії еволюції економічних систем ви знаєте?
2. На думку різних вчених, є різні рушійні сили зміни економічних систем. Як може змінюватися економічна система?
3. Які найсуттєвіші відмінності між ранніми соціалістами і марксистами?
4. На думку деяких дослідників, капіталізм як економічна система, повинна загинути. Які можуть бути причини занепаду ринкової економіки?

5. У чому суть теорії конвергенції?
6. Які основні ознаки постіндустріального суспільства?
7. Окресліть погляди Івана Франка щодо марксистського соціалізму.
8. Чому Туган-Барановський цінував вчення соціалістів–утопістів вище теорії К. Маркса?

Тема 3. ЕКОНОМІКА ВІЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

1. Основні ознаки ринкової економіки:
 - а) свобода підприємництва;
 - б) свобода вибору;
 - в) економічна заінтересованість;
 - г) конкуренція;
 - д) приватна власність;
 - е) обмежене втручання держави в економічну діяльність.
2. Етапи розвитку ринкової економіки:
 - а) етап первісного нагромадження капіталу, його суть та методи;
 - б) промисловий переворот та його роль в утвердженні ринкової економіки в західно-європейських країнах;
 - в) зростання значення великих підприємств в економіці і посилення монополістичних тенденцій;
 - г) причини посилення втручання держави в економічне життя.
3. Основні риси змішаної економіки:
 - а) приватний сектор – провідна частина змішаної економіки;
 - б) економічні функції державного сектора;
 - в) різновиди змішаної економіки.

Література

1. *Шніцер М.* Порівняння економічних систем: Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 42–62.
2. *Туроу Лестер.* Будуще капитализма. Как сегодняшние экономические силы формируют завтрашний мир. Пер. с англ. – Новосибирск: Сибирский хронограф, 1999. – 430 с.
3. *Бальцерович Лешек.* Свобода і розвиток. Економія вільного ринку / Пер. з польської. – Львів: Бібліотека журналу “І”, 2000. – С. 161–218. – <http://www.ji-magazine.lviv.ua/ji-library/balcerowycz/balc-kn.htm> . – **CD.**
4. Економічна теорія: Макро– та мікроекономіка: Навч. посіб / За ред. З.Г. Ватаманюка та С.М. Панчишина. – К.: Альтернативи, 2001. – С. 46–70.
5. *Стігліц, Джозеф Е.* Економіка державного сектора/ Пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільський. – К.: Основи, 1998. – 854 с.
6. *Хайек Ф.А.* Индивидуализм и экономический порядок. – М.: Изограф, 1998. – **CD.**
7. *Мизес Л.* Либерализм в классической традиции / Пер. с англ. – М.: Начала–Пресс, 1994. – **CD.**

Запитання і завдання

1. Які є основні ознаки ринкової економіки?
2. Які є різновиди ринкової економіки?
3. Яка роль приватного сектора у ринковій економіці?
4. Які функції виконує держава у ринковій економіці?

РОЗДІЛ II. НАЦІОНАЛЬНО–ДЕРЖАВНІ РІЗНОВИДИ ЗМІШАНОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 4. ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА США

1. Особливості становлення та розвитку економічної системи США:
 - а) особливості цінностей американського суспільства;
 - б) війна за незалежність і формування національної держави;
 - в) промисловий переворот та індустріалізація США.
2. Економічна система США у ХХ ст.:
 - а) Велика депресія і “Новий курс” Франкліна Д. Рузвельта;
 - б) Друга світова війна і перехід до кейнсіанських методів управління економікою;
 - в) основні принципи рейганоміки;
 - г) економічна система США за президентства Б.Клінтона і Дж. Буша.
3. Ефективність економічної системи США:
 - а) показники ефективності виробництва;
 - б) соціальна ефективність;
 - в) способи подолання розриву в рівнях економічної і соціальної нерівності;
 - г) сильні та слабкі сторони економічної системи США.

Література

1. *Грабинський І.* Сучасні економічні системи: Навчальний посібник. – Львів: Інтереко, 1997. – С. 73–92.
2. *Шніцер М.* Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 92–95; 115–140.
3. *Каррі, Девід П.* Конституція Сполучених Штатів Америки: Посібник для всіх. – К.: Веселка, 1993. – 192 с.
4. Економіка зарубіжних країн: Підручник / За ред. проф. А. Філіпенка – К., Либідь, 1996. – С. 198–212.
5. *Аникин А.* Экономика США на исходе века: итоги и проблемы // МЭиМО. – 1998. – №11. – С. 28–46.
6. *Пороховский А.* Экономически эффективное государство: американский опыт // Вопросы экономики. – 1998. – №3.
7. *Розенберг Дороти Дж.* Девальвация рыночной "системы верований" (о книгах Р.Каттнера и У.Грейдера) – CD .
8. *Нисканен Уильям А.* Рейганомика.– www.economicus.ru . – CD.
9. Соединенные Штаты Америки– www.krugosvet.ru . – CD.

Запитання і завдання

1. Назвіть особливості формування цінностей американського суспільства та способи їх підтримки.
2. Вплив Великої депресії на реформування економічної системи США.
3. Чи справедливо вважати економічну систему США системою економічного лібералізму?
4. Які зміни відбувалися в економічній політиці США?
5. Які особливості американської економічної системи роблять її ефективною?
6. Чи можна вказати на певні слабкості економічної системи США?
7. Чи залишаться Сполучені Штати світовим лідером у ХХІ ст.?

Тема 5. НІМЕЦЬКА СОЦІАЛЬНА РИНКОВА ЕКОНОМІКА

- Особливості становлення і розвитку німецької економічної системи:
 - запізнілий промисловий розвиток Німеччини як наслідок політичної роздробленості країни;
 - об'єднання Німеччини. Роль О. фон Бісмарка у реформуванні економічної системи;
 - наслідки Першої світової війни. Гіперінфляція. Плани Дауеса і Юнга;
 - прихід до влади Гітлера. Зміна економічної системи у нацистській Німеччині.
- Теорія неолібералізму і концепція соціального ринкового господарства:
 - основні положення старого лібералізму;
 - основні ідеї засновників неолібералізму. В. Ойкен, А. Мюллер–Армак і Л. Ерхард;
 - економічні реформи Л. Ерхарда;
 - основні положення Дюсельдорфських принципів.
- Економічна система Німеччини у другій половині ХХ ст.:
 - німецьке “економічне диво”;
 - відхід від первісної концепції соціального ринкового господарства;
 - спроба реформ Г. Коля;
 - об'єднання Німеччини. Об'єднавчий шок.
- Сильні і слабкі сторони системи соціального ринкового господарства:
 - макроекономічні показники розвитку об'єднаної Німеччини;
 - висока якість виробництва і професійний розвиток робочої сили;
 - повільний розвиток підприємництва і від'ємні темпи приросту населення;
 - необхідність реформування економічної системи Німеччини.

Література

- Концепція соціальної ринкової економіки (головні засади, досвід та нові зразки) – **CD**.
- Бодров В.Г., Кредисов А.І., Леоненко П.М.* Соціальне ринкове господарство: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1995– 128 с.
- Ойкен В.* Основные принципы экономической политики: Пер. с нем. – М.: Прогресс, 1995.– 496 с.
- Эрхард Людвиг.* Благосостояние для всех. – Посев –США. 1990. – 332 с. – www.economicus.ru – **CD**.
- Погорлецкий. А.И.* Экономика и экономическая политика Германии в ХХ веке. – Спб.: Изд–во Михайлова В.А., 2001. – 685 с.
- Економічне диво чи економічна загадка? Соціальне ринкове господарство та його застосування. – К. : Культурний центр “Світовид”, 1992. – 57 с.
- Шніцер М.* Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 173–194.
- Бальцерович Лешек.* Свобода і розвиток. Економія вільного ринку / Пер. з польської. – Львів: Бібліотека журналу “І”, 2000. – С. 253–267.– <http://www.ji-magazine.lviv.ua/ji-library/balcerowycz/balc-kn.htm>. – **CD**.
- Німеччина: на порозі великих змін. Чи буде поламана соціальна модель ринкового господарства? // Час, 19 липня 1996 р.
- Нестеренко В., Рокоча В.* Економічна політика в соціальному ринковому господарстві // Економіка України. – 1993. – № 12. – С. 30–38.
- Гутник В.П.* Политика хозяйственного порядка в Германии. – М.: Экономика, 2002. – 271 с.
- Эрхард Х.–Г.* К новому облику Германии? // МЭиМО. – 1994. – №10.

Запитання і завдання

1. Роль Бісмарка в утворенні економічної системи Німеччини.
2. Наслідки Першої світової війни для Німеччини.
3. У чому полягають причини приходу до влади Гітлера?
4. Назвіть особливості економічної системи Німеччини під час II світової війни.
5. Назвіть основні положення "Дюсельдорфських принципів".
6. Назвіть два основних принципи соціальної ринкової економіки.
7. Чим були зумовлені труднощі для соціальної ринкової системи у 70–80 рр. XX ст.?
8. Які економічні наслідки об'єднання Німеччини?

Тема 6. ШВЕДСЬКИЙ РОЗПОДІЛЬНИЙ СОЦІАЛІЗМ

1. Особливості становлення та розвитку шведської економічної системи:
 - а) географічне розміщення і природні ресурси;
 - б) цінності шведського населення;
 - в) Пер Хансон і концепція "дому народів". Реформи Густава Мьолера.
2. Особливості шведської моделі:
 - а) удосконалення економічної системи у 1950–60 рр.;
 - б) криза шведської системи у 70–80 рр. XX ст.;
 - в) необхідність реформування шведської моделі. Реформи 90-х років.
3. Оцінка ефективності шведської економічної моделі:
 - а) державне втручання в економіку. Рівень оподаткування. Спосіб вирішення дилеми "рівність–ефективність";
 - б) основні цілі економічної політики – повна зайнятість і справедливий розподіл доходів;
 - в) конкурентоспроможність шведської економіки.

Література

1. *Волков А.М.* Швеция: социально–экономическая модель: Справочник. – М.: Мысль, 1991. – 188 с.
2. *Эклунд К.* Эффективная экономика – шведская модель (Экономика для начинающих и не только для них...)/ Пер. со швед. – М.: Экономика, 1991. – 349 с.
3. *Грабинський І.* Сучасні економічні системи: Навчальний посібник. – Львів: Інтереко, 1997. – С. 117–127.
4. *Гаврилишин Б.* Дорогоговкази в майбутнє / Пер. з англ. – Київ: Основи, 1993. – С. 90–93.
5. *Бальцерович Лешек.* Свобода і розвиток. Економія вільного ринку / Пер. з польської. – Львів: Бібліотека журналу "Ї", 2000 – С. 246–252. – <http://www.ji-magazine.lviv.ua/ji-library/balcerowycz/balc-kn.htm> – CD.
6. *Создавая социальную демократию. Сто лет Социал–демократической рабочей партии Швеции / Пер. с. англ.* – М.: Издательство «Весь Мир», 2001. – 592 с.
7. *Гришин И.* Шведская модель общественного развития // *Мировая экономика и международные отношения.* – 1991.– №4. – С. 17–31.
8. *Шведская модель: управление и развитие // ПТПУ.* – 2000. – №3. http://www.ptpu.ru/issues/3_00/1_3_00.htm – CD.
9. *Швеция: роль государства в развитии компаний новой экономики –* www.worldeconomy.ru – CD.

10. Европейську модель необхідно модернізувати http://world.ng.ru/printed/europe/2000-11-23/4_model.html – CD.
11. Швеція: Інформація про країну <http://geoportal.narod.ru/data/euro/sweden/> – CD.
12. Загальні дані про Швецію (Економіка, податки, державне управління, соціальне страхування, промисловість, політика на ринку праці). – <http://www.aha.ru/~sweden/sheets.html> – CD
13. Економіка Швеції – <http://stroy.nm.ru/archiv/shveciya.html> – CD.
14. *Most recent figures for Sweden* <http://www.scb.se/eng/index.asp> – CD.
15. *Swedish developments 1960–1994* <http://www.undp.org/hdro/oc26b.htm> – CD.
16. *The rise and fall of the Swedish model.* <http://www.undp.org/hdro/oc26b.htm> – CD.

Запитання і завдання

1. Чим можна пояснити увагу дослідників до шведської економічної моделі?
2. Чим пояснюється швидкий розвиток Швеції у II половині ХХ ст.?
3. Яка роль Густава Мьолера у формуванні соціальних підвалин економічної системи розподільного соціалізму?
4. Як вдалося вирішити у Швеції класичну дилему ефективність–справедливість?
5. Які головні цілі переслідує шведська економічна система?
6. Які слабини має шведська економічна система?

Тема 7. ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ЯПОНІЇ

1. Особливості розвитку економічної системи Японії до початку ХХ ст.:
 - а) географічне положення і природні ресурси. Ізольованість Японії як причина повільного розвитку;
 - б) встановлення відносин з зовнішнім світом. Революція Мейдзі;
 - в) зростання могутності Японії. Перша світова війна;
 - г) зміни в економічній системі Японії у період Другої світової війни.
2. Розвиток японської економічної системи у другій половині ХХ ст.:
 - а) реформи у повоєнній Японії;
 - б) японське “економічне диво”. Роль держави;
 - в) уповільнення економічного розвитку.
3. Оцінка ефективності японської економічної системи:
 - а) макроекономічні показники розвитку Японії;
 - б) роль держави в економічному розвитку країни;
 - в) особливості прийняття рішень і політики зайнятості;
 - г) сучасні проблеми Японії.

Література

1. *Бальцерович Лешек. Свобода і розвиток. Економія вільного ринку / Пер. з польської. – Львів: Бібліотека журналу “І”, 2000. – С. 221–231. – <http://www.ji-magazine.lviv.ua/ji-library/balcerowycz/balc-kn.htm>. – CD.*
2. Дружинин Н.Л. Япония: экономическое чудо. – СПб.: Питер, 2003. – 272 с.
3. Економіка зарубіжних країн: Підручник / За ред. проф. А. Філіпенка. – К: Либідь, 1996. – С. 384–405.
4. *Хлынов В. Общегосударственное планирование рыночной экономики: опыт Японии // ПТПУ. – 1997. – №2. – www.ptpu.ru. – CD.*

5. *Маркарьянц Седра*. Социальное обеспечение населения: опыт Японии // ПТПУ. – 1997. – №4–5. – www.ptpu.ru – CD.
6. *Хлынов Владимир*. Формы и методы экономического стимулирования труда на предприятиях Японии // Экономист. – 1994. – №4. – С. 89–94. – CD.
7. *Михальски Тино*. Японские организационные формы в западной экономике // ПТПУ. – 1997. – №2. – www.ptpu.ru. – CD.
8. Япония / Отв.ред. С.А.Дийков.– 2-е изд., доп. и перераб.– М.: Междунар. отношения, 1991.– 280 с.
9. *Шніцер М*. Порівняння економічних систем: Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 144–171.
10. *Тераніші Ю*. Японський шлях // Уроки реформ : Зб. наук. пр. – К.: Основи, 1995. – С. 110–135.
11. *Загорский А*. Гражданское общество в Японии // МЭиМО. – 1996. – №6.
12. *Хироси О*. Корпоративный капитализм в Японии. – М.: Дис, 1996. – 154 с.
11. *Шварц Ф*. Политика консультаций в Японии // МЭиМО. – 1995. – №3.

Запитання і завдання

1. Охарактеризуйте особливості змін економічної системи Японії в період Мейдзі.
2. У чому специфіка промислових об'єднань “зайбацу” і “кейрецу”?
3. Яким чином американська окупація вплинула на еволюцію японської економічної системи?
4. У чому полягала суть “японського економічного дива”?
5. Які особливості ухвалення рішень в Японії?
6. Назвіть інституційні особливості японської економічної системи.
7. Які слабкі сторони японської економічної системи?

Тема 8. ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ НОВИХ ІНДУСТРІАЛЬНИХ КРАЇН

1. Загальна характеристика нових індустріальних країн:
 - а) поняття нових індустріальних країн;
 - б) основні критерії виділення НІК;
 - в) чинники швидкого розвитку НІК;
 - г) етапи розвитку НІК.
2. Специфічні особливості становлення економічних систем НІК:
 - а) аграрні реформи як передумови розвитку економіки;
 - б) роль держави у формуванні нових економічних систем;
 - в) експортна зорієнтованість економіки. Рівень оподаткування;
 - г) причини і наслідки фінансової кризи у Південно–Східній Азії.
3. Показники ефективності економічних систем нових індустріальних країн:
 - а) макроекономічні показники економік нових індустріальних країн;
 - б) соціальні показники. Підвищення якості життя;
 - в) конкурентоспроможність економік нових індустріальних країн;

Література

1. Шніцер М. Порівняння економічних систем: Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 383–404.
2. Економіка зарубіжних країн: Підручник / За ред. проф. А. Філіпенка, К., Либідь, 1996. – С. 112–120.
3. Стратегія економічного дива в НІК та Туреччині / Жаліло Я. А. Економічна стратегія держави у нестабільних ринкових економічних системах. – К.: НІСД, 1998.
<http://www.niss.gov.ua/book/jalilo/index.htm> – CD.
4. Бальцерович Лешек. Свобода і розвиток. Економія вільного ринку / Пер. з польської. – Львів: Бібліотека журналу “І”, 2000. – 332 с. – <http://www.ji-magazine.lviv.ua/ji-library/balcerowycz/balc-kn.htm> – CD.
5. Мировая экономика: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ–ДАНА, 2000. – С. 482–497.
6. Семенов Вадим. Опыт Южной Кореи: влияние конфликта и порядка на реформы // ПТПУ. – 1997. – №6 – www.ptpu.ru – CD.
7. Табб Уильям К. Восточноазиатский финансовый кризис // ПТПУ. – 1998. – №6. – www.ptpu.ru – CD.
8. Корея и экономика, опирающаяся на знания. Совершение перехода. Под редакцией Карла Далмана и Томаса Андерссона – CD.
9. Ву–Камінгс Мередит. Корея: демократія та реформування приватних корпорацій. – <http://www.ucipr.kiev.ua/ukrainian/ers/25/ers2512.html> – CD.
10. Смогут ли азиатские Тигры вновь заявить о себе? (за матеріалами *The Wall Street Journal*, *Merrill Lynch*) <http://www.worldeconomy.ru/Index.php?Mode=Article&ID=1198> – CD.

Запитання і завдання

1. Які причини швидкого розвитку нових індустріальних країн?
2. Чому нові індустріальні держави були названі “азійськими тиграми”?
3. Які відносини держави і приватного бізнесу? Як можна охарактеризувати таку модель?
4. У чому полягали причини і наслідки азійської фінансово–економічної кризи 1997 р.?
5. Якими, на вашу думку, є перспективи розвитку НІК?

Розділ III. ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ КРАЇН З ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ

ТЕМА 9. КОМАНДНО–АДМІНІСТРАТИВНА СИСТЕМА

1. Основні ознаки командно–адміністративної економіки:
 - а) ідеологія і цінності командно–адміністративних економік;
 - б) спосіб розв’язання основних проблем організації економіки;
 - в) відсутність приватної власності і конкуренції як основні ознаки КАС. Планування;
 - г) позитивні сторони планової економіки.
2. Формування і занепад командно–адміністративної економіки в СРСР:
 - а) зміна економічної системи після революції 1917 р.;
 - б) індустріалізація в СРСР і остаточне утвердження командно–адміністративної економіки;
 - в) спроби реформи Косигіна;
 - г) занепад радянської економіки у 70–80–х рр. ХХ ст. Спроби реформування. “Перебудова” М. Горбачова.

3. Причини неефективності командно–адміністративних економічних систем:
 - а) неефективність розподілу ресурсів;
 - б) відсутність стимулів до розвитку. Зрівнялівка;
 - в) незадовільність планування;
 - г) макроекономічні показники неспроможності командно–адміністративної системи.
4. Способи переходу від однієї економічної системи до іншої:
 - а) радикальний спосіб трансформації економічної системи. шокова терапія;
 - б) еволюційний шлях. Градуалізм;
 - в) Особливості переходу Східної Німеччини до ринкової економіки.

Література

1. От плана к рынку. Отчет о мировом развитии 1996. – Международный банк реконструкции и развития. Всемирный банк, 1997.
2. *Бальцерович Л.* Социализм, капитализм, трансформация: Очерки на рубеже эпох / Пер. с польск. – М.: «Наука», Изд-во УРАО, 1999. – 352 с.
3. *Бальцерович Лешек.* Свобода і розвиток. Економія вільного ринку / Пер. з польської. – Львів: Бібліотека журналу “І”, 2000 – <http://www.ji-magazine.lviv.ua/ji-library/balcerowycz/balc-kn.htm> – CD
4. *Гальчинський Анатолій.* Кінець тоталітарного соціалізму. Що далі?: – К.: Українські пропілеї, 1996. – 160 с.
5. *Грабинський І.* Сучасні економічні системи: Навчальний посібник. – Львів: Інтереко, 1997. – С. 133–138.
6. Економіка зарубіжних країн: Підручник / За ред. проф. А. Філіпенка, К., Либідь, 1996. – С. 40–54.
7. *Шніцер М.* Порівняння економічних систем: Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 65–89, 258–286.
8. *Корнаї Я.* Путь к свободной экономике: (Страстное слово в защиту экономических преобразований). Пер. с англ. – М.: Экономика, 1990. – 149 с.
9. *Резун Наталя.* До питання про стратегії переходу до ринкової економіки / Актуальні проблеми економіки перехідного періоду. Наук. збірник / За ред. З.Г. Ватаманюка. – Львів: Інтереко, 1999. – С. 31–37.
10. *Шаванс Б.* Эволюционный путь от социализма // Вопросы экономики/. – 1999. – №6. – С. 4–26
11. *Илларионов Андрей.* Цена социализма. – Институт экономического анализа, 12 апреля 1999 г. <http://www.libertarium.ru> – CD.
12. *Платонова Е.* Экономические системы и их трансформация // МЭиМО. – 1998. – №7. – С. 30–41.
13. *Тейлор Л.* Постсоциалистический переход с точки зрения экономики развития // МЭиМО. – 1992. – №12.

Запитання і завдання

1. Назвіть основні ознаки командно–адміністративної системи.
2. Якою була основна мета радянської економічної системи?
3. Чи могла далі існувати командно–адміністративна система в Радянському Союзі?
4. Чим можна пояснити вибір методу переходу до ринкової економіки?
5. Які є переваги і недоліки “шокової терапії”?

6. У чому полягає градуалістський перехід до ринкової економіки?

Тема 10. ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА КИТАЮ

1. Становлення економічної системи Китаю:
 - а) перемога комуністів після Другої світової війни. Утворення КНР;
 - б) Великий стрибок уперед;
 - в) Пролетарська культурна революція;
 - г) провал політики Мао Цзедуна.
2. Економічні реформи Ден Сяопіна:
 - а) “чотири принципи” побудови економічної системи Ден Сяопіна;
 - б) основні етапи реформ;
 - в) перехід до ринкової економіки при пануванні комуністичної ідеології;
 - г) пошуки шляхів реформування у 90 роках ХХ ст.
3. Оцінка ефективності економічної системи Китаю:
 - а) макроекономічні показники розвитку китайської економіки;
 - б) зростання ролі приватного сектору і формування ринкового механізму;
 - в) слабкі сторони економічної системи Китаю.

Література

1. История экономических учений: (современный этап): Учебник/ Под общ. ред. А.Г. Худокормова. – М.: ИНФРА–М, 1998. – С. 658–686.
2. Шніцер М. Порівняння економічних систем: Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 354–379.
3. Тайна китайского экономического чуда – <http://e2000.kyiv.org/> – **CD**.
4. Економіка зарубіжних країн: Підручник / За ред. проф. А. Філіпенка. – К: Либідь, 1996. – С. 332–354.
5. Поступові зміни та «двоколіїний» перехід: розуміння прикладу Китаю / Уроки реформ. За матеріалами міжнар. конф. / Пер з англ. – К.: Основи, 1995. – С. 110–133.
6. Петши Джон М. Китайский путь и его перспективы // ПТПУ. – 1992. – №12. – www.ptpu.ru – **CD**.
7. Чжоу Синьчэн. Экономическая реформа в Китае: достижения и задачи // ПТПУ. – 1997. – №2. – www.ptpu.ru – **CD**
8. Китай: 20 лет политики реформ и открытости// ПТПУ. – 1999. – №5. – www.ptpu.ru – **CD**
9. Илларионов А. Секрет китайского экономического “чуда” // Вопросы экономики. – 1998. – №4.

Запитання і завдання

1. Які особливості формування економічної системи Китаю?
2. Що було метою Великого стрибка уперед і Пролетарської культурної революції?
3. У чому суть реформ Ден Сяопіна?
4. Які події свідчать про опозицію комуністичному режиму в Китаї?
5. Чим зумовлені успіхи економічної реформи в Китаї?
6. Оцініть ефективність економічної системи Китаю.

Тема 11. ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ

1. Ринкові перетворення у 80–90-х роках ХХ ст. у країнах Центральної та Східної Європи:
 - а) вихідні умови ринкових перетворень;
 - б) складність початкового етапу реформ. Відсутність теоретичних концепцій переходу до ринкової економіки;
 - в) пошуки шляхів реформ. Трансформаційний спад;
 - г) радикальний та еволюційний шлях переходу до ринку.
2. Проблеми формування національних економічних систем новими незалежними державами:
 - а) несформованість національних економічних систем у республіках Радянського Союзу;
 - б) темпи ринкових перетворень та макроекономічні показники;
 - в) негативні наслідки перехідного періоду та шляхи їх подолання.
3. Оцінка ефективності економічних систем країн Центральної та Східної Європи:
 - а) макроекономічні показники країн Центральної та Східної Європи;
 - б) підвищення ефективності економіки та зростання рівня життя як головний результат реформ;
 - в) проблеми, що стоять перед країнами Центральної та Східної Європи.

Література

1. *Колодко, Гжегош В.* Глобалізація і перспективи розвитку постсоціалістичних країн. – К.: Основні цінності, 2002. – 248 с.
2. *Гелб Аллан Х, Грей Ч. У.* Экономические преобразования в странах Центральной и Восточной Европы (Проблемы, тенденции, перспективы). – М., 1995. – 112 с.
3. Економіка зарубіжних країн: Підручник / А. Філіпенко, В. Вергун, І. Бураківський та ін. – К.: Либідь, 1996. – С. 69–89.
4. *Шніцер М.* Порівняння економічних систем: Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 229–254.
5. *Глинкіна Галина.* Проблема економічного росту в странах Центральной и Восточной Европы // ПТПУ. – 1997. – №2. – www.ptpu.ru – CD.
6. Уроки реформ. За матеріалами міжнар. конф./ Пер з англ. – К.: Основи, 1995. – 219 с.
7. *Ананьин О.* Концепция экономической трансформации постсоветских обществ (некоторые методологические опыты) // МЭиМО. – 1996. – № 6. – CD.
8. *Келер Хорст.* Экономическая стратегия для Центральной и Восточной Европы: роль Германии // ПТПУ. – 2000. – №4. – www.ptpu.ru – CD
9. От реального социализма к реальному капитализму (Венгрия) // ПТПУ. – 2000. – №4. – www.ptpu.ru – CD.
10. *Гавлик Петер.* Страны с переходной экономикой: состояние и перспективы роста // ПТПУ. – 2001. – №2. – www.ptpu.ru – CD.
11. *Пьяцоло Даниэль.* Восточная Европа между трансформацией и вступлением в ЕС: анализ реформаторских требований // ПТПУ. – 2002. – №2 – www.ptpu.ru – CD.
12. *Колодко Г.* Вопросы справедливости и экономическая политика в постсоциалистических странах // Вопросы экономики. – 1999. – №1.
13. *Корнаи Я.* “Путь к свободной экономике”: десять лет спустя (переосмысливая пройденное) // Вопросы экономики. – 2000. – №12.

Запитання і завдання

1. Які перетворення до 1990–х років сприяли швидкому проведенню ринкових реформ у Польщі і Угорщині?
2. Які основні способи переходу до ринкової економіки обрали центральноєвропейські країни?
3. У чому специфіка реформування економічної системи Східної Німеччини?
4. Назвіть ознаки нових економічних систем країн Центральної та Східної Європи.
5. Чи можна вже зараз назвати країни у Центральній та Східній Європі, які досягли найбільших успіхів?

Тема 12. РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ В ПОЛЬЩІ

1. Початкові умови ринкових перетворень:
 - а) проблеми польської економіки у 80–х роках;
 - б) особливості сільського господарства;
 - в) відмінність стартових умов Польщі від інших східноєвропейських країн.
2. Економічна стратегія та умови її здійснення:
 - а) етапи ринкових реформ в Польщі;
 - б) Рух “Солідарність”. Реформи Т. Мазовецького і Л. Бальцеровича;
 - в) труднощі перехідного періоду. Гіперінфляція і безробіття;
 - г) вихід із кризи. Економічне зростання.
3. Економічні результати реформи:
 - а) Макроекономічні показники польської економіки;
 - б) сильні і слабкі сторони польської економіки;
 - в) сценарії розвитку економіки Польщі.

Література

1. *Колодко, Гжегош В.* Глобалізація і перспективи розвитку постсоціалістичних країн. – К.: Основні цінності, 2002. – 248 с.
2. *Лешек Бальцерович.* Перехід до ринкової економіки: Польща 1989–93 рр. в порівняльній перспективі / Уроки реформ. За матеріалами міжнар. конф./ Пер з англ. – К.: Основи, 1995. – С. 79–109.
3. *Бальцерович Л.* Соціалізм, капіталізм, трансформація: Очерки на рубеже епох / Пер. с польск. – М.: «Наука», Изд-во УРАО, 1999. – 352 с.
4. *Шніцер М.* Порівняння економічних систем / Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 233–241.
5. Польща: 10 лет трансформации // ПТПУ. – 1999. – №2. – www.ptpu.ru – CD.
6. *Ян Пташек.* Польща: замедление экономического роста // ПТПУ – www.ptpu.ru – CD.

Запитання і завдання

1. Які специфічні умови були в Польщі до початку здійснення ринкових реформ?
2. Яка роль руху “Солідарність” у визначенні курсу реформ?
3. Окресліть наслідки “шокової терапії” в Польщі.
4. Які перспективи вступу Польщі до ЄС? Які це матиме наслідки для України?
5. Що можна вважати найбільшими помилками на шляху економічних перетворень у Польщі?

Тема 13. ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ

1. Передумови формування економічної системи України:
 - а) економічна спадщина тоталітаризму;
 - б) насадження марксистської ідеології і нівелювання цінностей;
 - в) сильні та слабкі сторони економіки України у передреформний період;
 - г) відсутність стратегії реформування як головна причина повільності реформ.
2. Характеристика перехідного періоду в Україні:
 - а) основні етапи перехідного періоду;
 - б) приватизація і роздержавлення;
 - в) створення умов для конкуренції;
 - г) роль уряду в перехідній економіці;
 - д) макроекономічні показники у перехідному періоді.
3. Проблеми формування ефективної економічної системи України:
 - а) незавершеність інституційного середовища як причина повільності реформ;
 - б) проблема визначення пріоритетів економічних перетворень;
 - в) стратегічні інтереси України. Перспективи входження до ЄС.

Література

1. *Грабинський І.* Сучасні економічні системи: Навчальний посібник. – Львів: Інтереко, 1997. – С. 128–166.
2. *Філіпенко А. С., Сивашов Ю.Д.* Економічні стратегії України: дискусія інтелектуалів. – К.: Либідь, 1998. – 269 с.
3. *Гальчинський А.* Україна: поступ в майбутнє. – К.: Основи, 1999. – 220 с.
4. *Гальчинський А.* Суперечності реформ: у контексті цивілізаційного процесу. – К.: Українські пропілеї, 2001. – 320 с.
5. *Горбатенко В.П.* Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть. Монографія. – К.: Видавничий центр «Академія», 1999. – 240 с.
6. *Грабинський І.М.* Еколого–економічна система України: порівняльний аналіз. – Львів: НТШ, 1997. – С. 185–219.
7. Україна на шляху європейської інтеграції. Науково–практичний збірник матеріалів. – К.: Український Центр духовної культури, 2000. – 236 с.
8. Україна в перехідному періоді. Досвід і стратегія. – К.: Альтерпрес, 2000. – 214 с.
9. Реформи на Україні: ідеї та заходи. / Під редакцією Януша Ширмера і Девіда Снелбекера. – К.: Альтерпрес, 2000. – 220 с.
10. Економічна стратегія України //Перспективні дослідження, березень 1999 – **CD**.
11. *Гальчинський А.* Десять років – що далі? 1999 – **CD**.
12. Концепція та модель економічного розвитку для України // Дзеркало тижня, 10 – 16 лютого 2001 року – **CD**.
13. *Яременко С., Мусієнко Т.* Проблеми та перспективи інтеграції України у структури ЄС // Вісник НБУ. – 1998. – № 9. – С. 3–10.

Запитання і завдання

1. Якими були початкові умови для проведення ринкових перетворень в Україні?
2. Яку економічну спадщину отримала Україна?
3. Які реформи були здійснені в Україні для реформування економічної системи?
4. Які головні завдання стоять перед Україною у побудові нової економічної системи?
5. Окресліть перспективи входження України до ЄС.

Розділ IV. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗБЛИЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Тема 14. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

1. Історія розвитку інтеграційних об'єднань в Європі:
 - а) Римський договір. Європейське Економічне Співтовариство;
 - б) Європейська валютна система;
 - в) Маастріхський договір. Створення Європейського Союзу;
 - г) розширення ЄС після Маастріхського договору.
2. Основні принципи функціонування Європейського Союзу:
 - а) фундаментальні цінності Європейського Союзу;
 - б) структура Європейського Союзу;
 - в) цілі та завдання ЄС;
 - г) принцип субсидіарності.
3. Європейський Союз як приклад зближення економічних систем:
 - а) необхідні умови для вступу до ЄС;
 - б) вплив ЄС на країни-члени Європейського Союзу;
 - в) національні економічні системи в об'єднаній Європі.

Література

1. *Шніцер М.* Порівняння економічних систем: Пер. з англ. – К.: Основи, 1997. – С. 430–453.
2. Економіка зарубіжних країн: Підручник / За ред. проф. А. Філіпенка – К., Либідь, 1996. – С. 141–162.
3. Україна на шляху європейської інтеграції. Науково-практичний збірник матеріалів. – К.: Український Центр духовної культури, 2000. – 236 с.
4. Європейський Союз: основи політики, інституційного устрою та права: Навчальний посібник – К.: Заповіт, 2002. – 367 с.
5. *Філіпенко А. С.* Економічний розвиток сучасної цивілізації: Навч. посібн. – К.: Знання, 2000. – С. 110–131.
6. Геген Д. У лабіринті Європейського Союзу/ Пер. з фр. – К.: Основи, 1995. – 116 с.
7. *Кубів О., Трохимчук С.* Європейський Союз як феномен міждержавної економічної та політичної інтеграції. – Львів, 1997. – 80 с.
8. *Шемятенков В.Г.* Евро: две стороны одной монеты. – М.: ОАО «Издательство «Экономика», 1998. – 346 с.

Запитання і завдання

1. Які ви знаєте перші інтеграційні об'єднання в Європі?
2. Назвіть основні етапи європейської інтеграції.
3. Чим можна пояснити прагнення європейських країн до об'єднання?
4. Причини і наслідки запровадження євро.
5. Які перспективи розширення Європейського Союзу на Схід?
6. Як змінюються економічні системи країн-членів ЄС?

Тема 15. НАЦІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ І ГЛОБАЛІЗАЦІЯ

1. Проблеми інтеграції посткомуністичних країн у світову економіку:
 - а) основні проблеми інтеграції посткомуністичних країн у світову економіку;

- б) входження посткомуністичних країн у міжнародні об'єднання – НАТО, ЄС, СОТ;
 - в) перспективи розвитку посткомуністичних країн.
2. Економічні системи країн, що розвиваються:
 - а) причини повільного розвитку економічно слаборозвинених країн;
 - б) індустріалізація слаборозвинених країн як основний спосіб подолання відсталості;
 - в) становище слаборозвинених країн в умовах глобалізації;
 - г) перспективи пришвидшення економічного розвитку слаборозвинених країн.
 3. Розвиток сучасних економічних систем та розв'язання глобальних проблем людства:
 - а) трансформація економічних систем в умовах глобалізації;
 - б) зростаюча нерівномірність економічного розвитку країн;
 - в) “закляте коло бідності” та пастка заборгованості. Кейнсіанські концепції “великого поштовху”.

Література

1. *Колодко, Гжегош В.* Глобалізація і перспективи розвитку постсоціалістичних країн. – К.: Основні цінності, 2002. – 248 с.
2. *Філіпенко А. С.* Економічний розвиток сучасної цивілізації: Навч. посібн. – К.: Знання, 2000. – С. 142–167.
3. История экономических учений: (современный этап): Учебник / Под общ. ред. А.Г. Худокормова. – М.: ИНФРА–М, 1998. – С. 448–459, 470–479, 516–532.
4. Рывок в рыночную экономику. Реформы в Украину: взгляд изнутри / Под ред. Л. Хоффмана и А. Зиденберга. – К.: Феникс, 1997. – 303 с.
5. *Гальчинський, Анатолій .* Євроінтеграційним курсом – **CD**.
6. Україна і розширення ЄС: проблеми, наслідки, перспективи // Дзеркало тижня, № 45 (369) субота, 17 – 23 листопада 2001 року. – **CD**
7. Україна – Європа: пошук спільної відповіді на нові загрози // Дзеркало тижня, № 38 (362) субота, 29 вересня – 5 жовтня 2001 року. – **CD**.
7. *Клайн Лоуренц.* Глобалізація: вызов національним економікам – www.ptpu.ru – **CD**.
8. *Тейт Алан А.* Глобалізація – угроза или новые возможности для Европы? – www.ptpu.ru – **CD**.

Запитання і завдання

1. Чим можна пояснити нерівномірний розвиток економік різних країн?
2. Як впливає глобалізація на національні економічні системи розвинених країн?
3. Як впливає глобалізація на національні економічні системи посткомуністичних країн?
4. Які основні глобальні проблеми стоять перед людством?
5. Як, на вашу думку, зміняться економічні системи у майбутньому?

ПЕРЕЛІК ПИТАННЯ НА ІСПИТ З КУРСУ “СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ”

1. Економічні системи як спосіб організації національної економіки
2. Підходи до типізації економічних систем
3. Підхід Б.Гаврилишина до типізації економічних систем
4. Методологічні оцінки порівняння економічних систем
5. Соціалістичні ідеї трансформації економічної системи
6. Ранні теорії еволюції економічних систем. Торстейн Веблен; Йозеф Шумпетер.
7. Сучасні теорії еволюції економічних систем. Теорія “корпоративної економіки”
8. Основні ознаки ринкової економіки. Етапи розвитку ринкової економіки
9. Основні принципи побудови економічної системи США
10. Особливості цінностей американського суспільства
11. Промисловий переворот та індустріалізація США.
12. Велика депресія і “Новий курс” Франкліна Д. Рузвельта
13. Друга світова війна і перехід до кейнсіанських методів управління економікою в США
14. Основні принципи рейганоміки
15. Ефективність економічної системи США
16. Сильні та слабкі сторони економічної системи США
17. Об’єднання Німеччини. Роль О. фон Бісмарка у реформуванні економічної системи
18. Наслідки Першої світової війни. Гіперінфляція. Плани Дауеса і Юнга
19. Прихід до влади Гітлера. Зміна економічної системи у нацистській Німеччині
20. Основні ідеї засновників неолібералізму. В. Ойкен, А. Мюллер–Армак і Л. Ерхард
21. Економічні реформи Л. Ерхарда
22. Німецьке “економічне диво”
23. Об’єднання Німеччини. Об’єднавчий шок.
24. Макроекономічні показники розвитку об’єднаної Німеччини
25. Сильні і слабкі сторони системи соціального ринкового господарства.
26. Необхідність реформування економічної системи Німеччини.
27. Пер Хансон і концепція “дому народів”. Реформи Густава Мьолера
28. Криза шведської системи у 70–80 рр. ХХ ст.
29. Необхідність реформування шведської моделі. Реформи 90–х років.
30. Державне втручання в економіку в Швеції. Рівень оподаткування. Спосіб вирішення дилеми “рівність–ефективність”
31. Основні цілі економічної політики Швеції
32. Конкурентоспроможність шведської економіки.
33. Встановлення відносин Японії з зовнішнім світом. Революція Мейдзі
34. Зростання могутності Японії. Перша світова війна;
35. Зміни в економічній системі Японії у період Другої світової війни.
36. Економічні реформи у повоєнній Японії
37. Японське “економічне диво”. Роль держави в японській економічній системі
38. Особливості прийняття рішень і політики зайнятості і Японії
39. Оцінка ефективності японської економічної системи.
40. Загальна характеристика нових індустріальних країн
41. Роль держави у формуванні нових економічних систем
42. Причини і наслідки фінансової кризи у Південно–Східній Азії.
43. Конкурентоспроможність економік нових індустріальних країн
44. Показники ефективності економічних систем нових індустріальних країн
45. Основні ознаки командно–адміністративної економіки.
46. Ідеологія і цінності командно–адміністративних економік
47. Занепад радянської економіки у 70–80–х рр. ХХ ст. Спроби реформування. “Перебудова” М. Горбачова.
48. Причини неефективності командно–адміністративних економічних систем.

49. Радикальний спосіб трансформації економічної системи. Шокова терапія
50. Еволюційний шлях трансформації економічної системи. Градуалізм
51. Особливості переходу Східної Німеччини до ринкової економіки.
52. Перемога комуністів в Китаї після Другої світової війни. Утворення КНР
53. Великий стрибок уперед
54. Пролетарська культурна революція
55. Провал політики Мао Цзедуна.
56. Економічні реформи Ден Сяопіна.
57. Макроекономічні показники розвитку китайської економіки
58. Слабкі сторони економічної системи Китаю.
59. Пошуки шляхів реформ у Центральній та Східній Європі. Трансформаційний спад
60. Проблеми формування національних економічних систем новими незалежними державами.
61. Негативні наслідки перехідного періоду в країнах Центральної Європи та шляхи їх подолання.
62. Макроекономічні показники країн Центральної та Східної Європи
63. Проблеми, що стоять перед країнами Центральної та Східної Європи.
64. Початкові умови ринкових перетворень у Польщі
65. Рух “Солідарність”. Реформи Л. Бальцеровича;
66. Труднощі перехідного періоду у Польщі. Гіперінфляція і безробіття
67. Макроекономічні показники польської економіки
68. Сильні і слабкі сторони польської економіки
69. Передумови формування економічної системи України.
70. Економічна спадщина тоталітаризму в Україні
71. Основні етапи перехідного періоду в Україні
72. Проблеми формування ефективної економічної системи України.
73. Стратегічні інтереси України. Перспективи входження до ЄС
74. Римський договір. Європейське Економічне Співтовариство
75. Європейська валютна система
76. Маастріхський договір. Створення Європейського Союзу
77. Розширення ЄС після Маастріхського договору
78. Вплив ЄС на країни–члени Європейського Союзу
79. Основні принципи функціонування Європейського Союзу
80. Проблеми інтеграції посткомуністичних країн у світову економіку
81. Перспективи розвитку посткомуністичних країн
82. Економічні системи країн, що розвиваються
83. Становище слаборозвинених країн в умовах глобалізації
84. Трансформація економічних систем в умовах глобалізації
85. “Закляте коло бідності” та пастка заборгованості. Кейнсіанські концепції “великого поштовху”